

02/06/2016

La comprensió de l'abandonament universitari català des d'un enfocament transnacional

Aquesta recerca ha analitzat la forma en què s'aborda l'abandonament universitari a Amèrica i Europa amb la finalitat d'ajudar a dissenyar accions per augmentar la retenció i el rendiment dels estudiants. Els resultats mostren la dificultat de fer un enfocament unificat del fenomen, atesa la diversitat de metodologies de recerca. Tanmateix, s'ha pogut detectar l'impacte que té en les vides dels estudiants i les seves famílies. Cal, doncs, que les polítiques de retenció impliquin millores en la qualitat dels contextos i processos educatius.

Durant les dues últimes dècades, l'interès mostrat per polítics i gestors universitaris catalans en l'abandonament/persistència s'ha incrementat com a conseqüència de les millores en l'accés a l'educació superior i els canvis promoguts per la Declaració de Bolonya de juny de 1999. La taxa d'abandonament ha estat quantificada i utilitzada com un indicador de rendiment i algunes investigacions s'han centrat en la comprensió de la magnitud de les conseqüències de l'abandonament en l'educació superior.

L'objectiu d'aquesta investigació, publicada en la revista internacional *Studies in Higher Education*, és analitzar en profunditat la forma en que s'està estudiant i abordant l'abandonament en diversos contextos, amb la finalitat d'ajudar a dissenyar accions per augmentar la retenció i el rendiment dels estudiants en les institucions d'educació superior (IES). En particular, s'ocupa de les causes més comunes d'aquest fenomen a Amèrica,

Europa i, més concretament, a Espanya i a Catalunya, i il·lustra la dificultat de mesurar l'abandonament a causa de la utilització de diferents fórmules i conceptes, tals com deserció, retenció i taxa de supervivència, entre altres.

Els nostres resultats suggereixen la importància de contextualitzar les estratègies de retenció per satisfer les necessitats particulars de les titulacions, facultats i universitats, així com comprendre la influència potencial de les polítiques nacionals, les prioritats de gestió, les tradicions d'aprenentatge i cultures organitzatives. Les evidències obtingudes justifiquen la necessitat de millorar les pràctiques d'orientació professional i de repensar les polítiques específiques vinculades a l'accés a la universitat, la tutoria i els programes de beques, amb la finalitat de contrarestar les principals causes d'abandonament universitari.

La revisió internacional realitzada ofereix evidències suficients per indicar que, malgrat la gran diversitat de metodologies d'investigació que, evidentment, dificulta qualsevol tractament general o enfocament unificat del fenomen, l'abandonament universitari té un impacte sever en les vides dels estudiants i en la de les seves famílies i, consegüentment, en les competències de la població activa de cada país.

La retenció és considerada, per tant, com un factor determinant del prestigi, la credibilitat i l'estabilitat econòmica de les universitats i, en conseqüència, del sistema universitari. Les polítiques de retenció no només contribueixen a la finalització exitosa dels estudis, promovent la satisfacció i compromís dels estudiants, sinó que també proporcionen importants beneficis per a la pròpia universitat i per a la societat, mantenint estable la població universitària.

No obstant això, la retenció ha de ser una condició necessària però no suficient. Les polítiques de retenció no han d'enfocar-se únicament al desenvolupament d'algunes competències i a promoure el suport institucional, sinó que han d'implicar també millores en la qualitat dels contextos i processos educatius.

David Rodríguez-Gómez

Departament de Pedagogia Aplicada

David.Rodriguez.Gomez@uab.cat

Referències

Rodríguez-Gómez, D.; Feixas, M.; Gairín, J.; Muñoz, J. L. [Understanding Catalan university dropout from a cross-national approach](#). *Studies in Higher Education*. 2015, vol. 40, num. 4, p. 690-703.doi: 10.1080/03075079.2013.842966.

[View low-bandwidth version](#)